

Vizsga előtt

Textiltisztító és textilszínező OKJ-s képzés

Kutasi Csaba

A korábban *Kelmefestő, vegytisztító, mosodás* elnevezésű OKJ szerinti szakképzést pár éve felváltotta *Textiltisztító és textilszínező* felnőttképzés. A megváltozott iskolarendszeren kívüli szakoktatás három féléves. A sikeres modulzáró vizsgák után – az új rendszer szerint – először komplex szakmai vizsgára kerül sor, előreláthatólag 2017 márciusában. Ennek megfelelően nem egymástól elszigetelt vizsgarészekre (modulokra) alapozva ellenőrzik a vizsgázók tudását, hanem az ezeken átnyúló legfontosabb munkaműveletekre és cselekvési kompetenciákra helyezik a hangsúlyt. Így a szakterületnek, munkakörnek megfelelő szakmai sajátosságoknak, gyakorlati munkatevékenységeknek való megfelelés képezi a felkészültség mérésének alapját.

A Textilipari Műszaki és Tudományos Egyesület (TMTE) által legutóbb szervezett 32 542 02 OKJ-számú *Textiltisztító és textilszínező* képzés 2015. szeptember 9-én indult 12 fővel, majd 2016 elejétől további 6 fővel egészült ki, akik intenzív felzárkóztató képzés keretében csatlakoztak. Az elméleti képzések a TMTE székhelyén folytak, 2016 őszétől az egyesület korábbi helyén, a Thököly úti székházban kerül sor az előadásokra. A nagyüzemi mosással és kapcsolódó műveleteivel, ill. a foltkezeléssel és vegytisztítással kapcsolatos gyakorlati foglalkozásokat a Top Clean Hungária Kft.-nél tartottuk ez év júniusáig. Ezért a lehetőségért ez úton is köszönetet mondunk dr. Varró Tamás ügyvezető-igazgatónak, a gyakorlatvezetésért Giliczné Kasza Katalin mester fokozattal rendelkező szakoktatónak. A mosással-tisztítással összefüggő további szakterületeket a Danubius Hotel Heliában működő, a Mova Kft. által működtetett mosodában, ill. a Corinthia Hotel Budapest mosodájában, üzemplátogatások keretében tanulmányozhatták a hallgatók.

2016 szeptemberétől a gyakorlati képzés a Sinka és Társa Kft.-nél folyik, megköszönve Sinka József és Richolm János vállalkozásvezetők ez irányú jelentős segítségét. A Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara (BKIK) a gyakorlati képzőhellyé nyilvánító eljárást sikerrel lefolytatta. Közismerten a cégnél körkötőgépekkel állítják elő a természetes, ill. szintetikus szálakból és ezek keverékeiből készült nyers kelméket (egy- és kétszínoldalal, ill. rugalmas fonalat tartalmazó kelmék, béléskelmék stb.), amelyek színezése és vegyi ill. mechanikai kikészítése a saját kikészítőüzemben történik. A festőedényben a színezést döntően korszerű, zártrendszerű kötegsszínező gépeken és széles állapotban, HT készüléken, ill. a bérfestést (szövött termékek csáva színezése) részben jiggeren hajtják végre. A szárítást hevederes légszárítóval, ill. nagyteljesítményű, hőörgzítésre is alkalmas szárító-feszítő rárával, a méretállandósítást csökkelme-tömörítőgépen (kompaktorral) végzik. A kelmefelület igény szerinti módosítására (pl. száltakaró kialakítás) kárttús bolyhozógép és csiszológép áll rendelkezésre. A készkelme külsőképi minősítésére számítástechnikai háttérrel támogatott átnézőgépen kerül sor, amely kereskedelmi részlegükkel hálózati kapcsolatban

működik. A mérhető minőségjellemzőket fontosabb laboratóriumi anyagvizsgálatokkal ellenőrzik. Az új színek irányreceptjeit infrasugárzó fűtésű laboratóriumi színező készülékeken végzett modellkísérletekkel állítják be, az alapanyagtól függően reaktív és/vagy diszperziós színezőekkel.

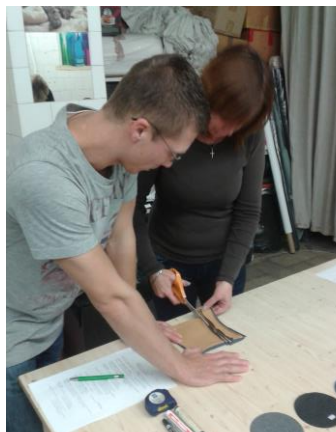
A Sinka és Társa Kft.-ben a kihelyezett gyakorlatot Fidel József üzemvezető vezeti, a laboratóriumi foglalkozásokat Burján Csabáné irányítja. Először pamutkelme közép és sötét árnyalatú színezésére került sor reaktív színezővel, konkrét receptek szerint. A szakmai számítások elvégzése után – a laboratóriumi méretek miatt – törzsoldatok készítése vált szükségessé (mérőlombikokból lehetett pipettával kimérni a recept szerinti parányi színezőket tartalmazó oldatmennyiségeket). A színezéshez adagolandó vegyszerek és segédanyagok mérése és oldása után laboratóriumi színező készülék tegelyeibe került a színező fürdő, a mintavágot és a program beállítása után elindult a színezés. A színezett, szárított minták színtartóssági ellenőrzése után szükség szerint utánkezelést végeztek a hallgatók. Nagybani gyártásból származó kelmévágatokon a mosás hatására bekövetkező méretváltozási vizsgálatokkal ellenőrizték a kelme zsugorodását, esetleges terülését, valamint területi sűrűségét. Egy további színezési gyakorlaton poliészterkelme diszperziós színezése, majd pamut-poliészter keverékfonalakból kötött textiliák színezése volt a feladat reaktív ill. diszperziós eljárással. A szakképesítést érintő, használt darabárak, konfekcionált termékek igény szerinti átszínezése (esetenként színlehúzással kombináltan) is a gyakorlati programok között szerepel. Később nagybani tételek fehéritésének, színezésének előkészítését végzik a hallgatók. A kötött kelmék köteg alakú színezésén kívül szövött méterárak csáva-színezésével kapcsolatos feladatokkal is foglalkoznak. A szárító-feszítő-hőörgzítő rárán számos gépbeállítást elsajátítanak (előadagolás, hőmérséklet, maradék nedvesség szerinti sebesség stb.).

A komplex záróvizsgára csak azok a hallgatók bocsáthatók, akik a modulzáró vizsgákat sikeresen letették.

- A 11367-12 Textilipari alap- és segédanyagok, textiltermékek modul anyagából (textil- és vázlatos bőr- és szőrmeipari anyagismeret; a kikészítéshez és tisztításhoz szükséges vegyszerek, segédanyagok ismerete) írásbeli;

- a 11368-12 Textiliák elő- és utókezelése anyag-részből (textilanyagok előkészítése és fehéritése; színezést és textil színnyomást követő műveletek) gyakorlati;

- a 11369-12 Textiliák színezése, tulajdonságjavító műveletek modulból (különböző készültségi fokú textilanyagok színezése; mintázása textilnyomással; végkikészítések) gyakorlati;

- a 11370-12 Textiliák mosása, vegytisztítása, műveletei, gépei (technológiák ismerete, vegyszerek, segédanyagok alkalmazása; különböző berendezések keze-

lése stb.) esetében szintén gyakorlati modulzáró vizsgára kerül sor.

Írásbeli modulzáró vizsgákon adnak számot a hallgatók

- a 11497-12 Foglalkoztatás I. (minimális szakmai idegen nyelvismeret),

- a 11499-12 Foglalkoztatás II. (munkaügyi- és vállalkozási ismeretek) és a

- 11500-12 Munkahelyi egészség és biztonság (munkásvédelem, környezetvédelem, tűzvédelem, vegyi anyagok szabályos kezelése, védőeszközök helyes használata stb.) modulokból tanultakról.

A sikeres modulzáró vizsgákat követően állami szakmai vizsgabizottság előtt komplex szakmai vizsgára kerül sor, amelyet a Nemzeti Szak- és Felnőttképzési Hivatal szervez. A komplex szakmai vizsgán a gyakorlati vizsgatevékenységet a „Textiliák elő- és utókezelése; szí-

nezése, mosása” c anyagrészekből elsajátított ismeretek képezik, a szóbeli vizsga a „Textilipari alap- és segédanyagok, textiltermékek” tárgykör anyagára épül.

Az állami szakmai vizsgabizottság előtt folyó szakmai vizsgán a korábbi modulrendszerű rendszert felváltotta a komplex szakmai vizsga. Eszerint nem egymástól elszigetelt vizsgarészekre (modulokra) építve ellenőrzik a vizsgázók tudását, hanem az ezeken átnyúló legfontosabb munkaműveletekre és cselekvési kompetenciákra helyezik a hangsúlyt. A vizsgakövetelményeket integráltan számon kérő komplex vizsgán nem kell minden követelménymodulhoz külön vizsgarészeket rendelni, eszerint vizsgafeladatokat végrehajtani. A szakmai vizsga komplex jellege abban nyilvánul meg, hogy a vizsgázóknak teljességgel, a szakképesítés valamennyi követelményére kiterjedően kell számot adniuk a tudásukról. A komplex jellege következtében viszont jelentősen csökken a korábbi vizsgabeszámítás, felmentés lehetősége, amit a modulok vizsgáztatás automatikusan lehetővé tett.

A TMTE hamarosan beindítja az újabb szabályozású 32 542 02 OKJ-számú *Textiltisztító és textilszínező* felnőttképzést az érdeklődések ismeretében. A 29/2016. (VIII.26) NGM rendeletben kiadott szakmai és vizsgakövetelmény figyelembevételével az előzőnél valamivel kisebb óraszámú folyik majd a képzés, amelyben a modulok tartalma korszerűsödött és a szakmai aktualitásoknak megfelelő ismeretekre koncentrált. Az ennek megfelelő képzési programot elkészítettük, amit a felnőttképzési szakértő jóváhagyott. A képzés lebonyolításával és a jelentkezéssel kapcsolatos információk a www.tmte.hu honlapon elérhetők.